

Valtuutettu Hannu Peurasaaren ja neljän muun valtuutetun aloite Kemin kaupungin lähiöiden elinvoiman kehittäminen, tukeminen ja vahvistaminen

**Kaupunginvaltuusto 02.10.2023 § 94
510/00.01.03/2023**

Valtuutettu Juha Puro esitti Hannu Peurasaaren puolesta seuraavan aloitteen:

Kouluverkostoon kohdistuva muutos on herättänyt lähiöiden elinvoimaan ja palvelutason kehitykseen kohdistuvaa huolta.

Sen vuoksi me allekirjoittaneet valtuutetut korostamme lähiöiden kehittämisen tarvetta ja sen huomioimista kaupungin strategiassa ja tavoiteohjelmissa. Esitämme myös lähiöiden kehittämisen ohjelman käynnistämistä.

Kemin kaupungin yhtenä strategisena päämääränä on kirjattu, että asuinalueemme ovat houkuttelevia ja palvelumme ovat vaikuttavia, saavutettavia ja asiakaslähtöisiä.

Kouluverkoston muutosten yhteydessä syntyvä tilanne lisää tarvetta erityisiin ja kohdennettuihin toimenpiteisiin tuon strategisen päämäärän ylläpitämiseksi ja saavuttamiseksi.

Kemin kaupungin oppilasmäärä on pitkään ollut laskusuunnassa. Kouluverkkosuunnitelma on tulevien vuosien aikana vaikuttamassa perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen yksiköiden sijoittumiseen ja yksiköiden määrään. Siinä suunnitelmassa osa lähiöistä on menettämässä edelläänottuja lähipalveluja ja sen mukana kokee menettävänsä lähiönsä elinvoimaa.

Tähän on kiinnitettävä huomiota.

Nykyisessä tilanteessa kaupungin tulisi pyrkiä käytettävissä olevin keinoin vahvistamaan kaupunginosien asemaa ja siten ehkäisemään mahdollinen sisäinen sosioekonominen eriytyminen eli segregatio.

Kaupunginosien asemaan kohdennetaan huomiota myös valtionhallinnon tasolla. Ympäristöministeriön johdolla vuoden 2020 alussa käynnistyneellä poikkihallinnollisella kolmevuotisella ohjelmalla vahvistetaan lähiöiden kokonaisvaltaista kehittämistä ja pyritään ehkäisemään sosioekonomista eriytymistä. Ohjelma tähtää pitkjänteiseen yli ohjelmakauden ulottuvaan lähiökehittämiseen eri puolilla Suomea.

Kemin kaupungin lähiöiden osalta on korostettava tarvetta pitkjänteiseen lähiökehittämiseen, jolla edistetään asukkaiden hyvinvointia ja osallisuutta sekä asuinalueiden elinvoimaa sekä samalla turvataan palveluiden ja asumisen hyvä taso lähiöissä.

Osana tätä tavoitetta ulotetaan kaupungin elinvoimaohjelma korostetusti myös lähiöihin vahvista-maan kaupunginosien kehitystä.

Korostetaan ja vahvistetaan kansalaislähtöisen kaupunkikehittämisen asemaa myös strategisissa vaikuttavuustavoitteissa.

Edistetään järjestölähtöistä kaupunginosatoimintaa.

Kaupunginosatoiminnan ydinajatuksena on innostaa alueen asukkaat kehittämään omaa kotiseutuaan. Samalla luodaan yhteishenkeä, lisätään asukkaiden viihtyvyyttä ja parannetaan omaa elinympäristöä. Paikallinen kehittäminen vahvistaa osallisuutta ja demokratiaa, sen tavoite on myös synnyttää uusia yrityksiä ja palveluita sekä luoda uusia työpaikkoja.

Tehdään myös tiivistä seurantaa tehtyjen keskittämispäätösten seurauksista, saavutetuista todellisista kustannussäästöistä sekä eduista ja haitoista. On tarpeellista seurata ainakin kouluverkon sekä muiden asukkaille tärkeiden päivittäisten palveluiden keskittämisen seurauksia.

Nostetaan kaupunginosayhdistysten profiilia paikallisina vaikuttajina, ennakoijina, aloitteentekijöinä ja asioiden valmistelijoina, edunvalvojina sekä asukkaiden yhteisenä äänenä.

Kaupunginosatoiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden keskeisiä painopistealueita voivat olla mm. palvelutaso, maankäyttö ja kaavoitus, rakentaminen, turvallisuusasiat, työllistäminen ja kaupun-ginosien työllistämismuutosten parantaminen.

Kemin järjestölähtöiseen kaupunginosien kehittämiseen ja lähiöiden paikalliseen kehittämistoimintaan on mahdollista hakea tukirahoitusta kaupungin järjestyhteistyön ohjelmasta. Lähiöiden kehittämisen tukea on mahdollista hakea myös useista kansallisista rahoituslähteistä: Suomen Leader-ohjelmasta, EAKR (Euroopan aluekehitysrahasto) -tukiohjelmasta sekä valtiovarainvaliokunnalta budjetin ulkopuolisesta kohderahoituksesta joulukuussa.

Lähteitä:

Leader Suomi,

Paikallisen kehittämisen ohjelma,

Ympäristöministeriön lähiöohjelma,

Tutkitusti parempi lähiö: Asuinalueiden kehittämisohjelman tutkimusjulkaisu Valtioneuvoston julkaisusarja.

Kemissä 2.10.2023

Kaupunginvaltuutettu

Hannu Peurasaari

Päätös

Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.